**WWF Suomi**
Lintulahdenkatu 10
00500 HELSINKI

Puh (09) 7740 100
wwf.fi
panda.org

## Talousvaliokunnalle

## 19.5.2022

## Viite: HE 47/2022 vp

**Asia:** Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi osakeyhtiölain, asunto-osakeyhtiölain, osuuskuntalain ja yhdistyslain muuttamisesta - etäosallistuminen ja verkkokokoukset

WWF Suomi kiittää lausuntomahdollisuudesta.

Tausta

WWF on juridiselta muodoltaan säätiö. Lakiehdotuksella ei ole vaikutusta WWF:n omiin menettelyihin. Tässä lausunnossa WWF keskittyy kommentoimaan ehdotusta pienomistajan roolista ja osakeyhtiölain näkökulmasta. WWF oli lakia valmistelleen työryhmän jäsen ja jätti muistioon lausuman kehittämistarpeesta.

Vastuullisuus ja ekologinen kestävyys ovat yritystoiminnan kilpailukykytekijöitä. 2020-luku on ratkaiseva sekä ilmastonmuutoksen hillinnän että toimivien ekosysteemien turvaamisen suhteen. Yritystoiminta on keskeisessä asemassa toteuttamassa ekologista siirtymää. Aktiivisen omistajuuden ja vastuullisen sijoittamisen kautta osakkeenomistajat ovat enenevästi kiinnostuneita yritysten toiminnasta muutoinkin kuin pelkästään osingonjaon näkökulmasta ja haluavat käyttää osakeomistuksen tuomia oikeuksia mm. yhtiökokouksessa.

Pörssiyhtiön osakkeenomistajien siirtäminen korona-aikana kokousosallistujasta passiiviseksi striimauksen katsojaksi kavensi osakkeenomistajan oikeuksia merkittävästi. WWF:llä on Fortum Oyj:n yhtiökokoukselle tekemämme kevään 2020 yhtiökokouksessa käsitellyn aloitteen kautta välitön kokemus poikkeusjärjestelyjen vaikutuksesta. Aloitteesta ei kokouksessa voitu käydä lainkaan keskustelua eikä aloitteemme kannattajat voineet esittää kannatuspuheenvuoroja.

Etäosallistumista koskevien sääntöjen laatiminen on merkittävä lakihanke. Lainsäädännön tarkoituksena on helpottaa ja lisätä osakkaiden mahdollisuuksia osallistua yhtiökokoukseen. Olennaista tällöin on, että uusi yhtiökokoussääntely johdonmukaisesti turvaa osakkeenomistajan oikeuksien käyttämisen täysimääräisesti kokouksen järjestämistavasta riippumatta.

Etäkokoukset

WWF pitää erittäin tervetulleena, että lakiin otetaan selkeät säännökset yhtiökokousten järjestämisestä etäyhteyden välityksellä kokonaan ilman kokouspaikkaa (etäkokous) tai kokouksena, johon voi osallistua joko fyysisesti tai etäyhteydellä (hybridikokous).

Hallituksen esitys hybridikokouksen osalta vaatii selkeyttämistä, jotta kokouskäytännöistä muodostuu osakkeenomistajan kannalta selkeitä. Osakkeenomistajan on voitava selkeästi ja yksinkertaisesti varmistua siitä, millä tavoin täydet osallistumisoikeudet ovat osakkeenomistajan käytettävissä. Hallituksen esityksen perusteluissa OYL 5:16 §:n 2 momentin tavoite hybridikokoukselle on esitetty selkeästi (korostus lisätty):

”Pykälän *2 momentissa* ehdotetaan säädettäväksi täysimääräiset osakkeenomistajan oikeudet yhtiökokouksessa tuottavasta etäosallistumismahdollisuudesta yhtiökokoukseen, johon voi osallistua myös kokouspaikalla. Momentin mukaisessa hybridikokouksessa etäosallistuville osakkaille on tarjottava täysimääräisesti samat osallistumisoikeudet kuin kokouspaikalla osallistuvalle osakkeenomistajalle. **Pykälätekstissä oleva viittaus luvun 1§:n mukaisen päätösvallan täysimääräiseen käyttöön pitää sisällään luvun 6 §:ssä kirjatun osallistumisoikeuden siihen sisältyvine oikeuksineen, kuten puheoikeuden**.”

Hallituksen esitykseen sisältyvä sekä ennakko- että etäosallistumista koskeva OYL 15:16 §:n 4 momentti tuo epäselvyyttä hybridikokouksen pääsääntöön. Tällä syntyy epäselvyyttä siihen, mitä etäosallistuminen tarkoittaa.

Selkeän kirjoitusasun löytäminen OYL 5:16 §:n 4 momentille on välttämätöntä, jotta lakitekstin perusteella on selvää, että

- yhtiö on velvollinen järjestämään yhtiökokouksen jollakin 5 luvun 16 §:n 1, 2, tai 3 momentissa säädetyllä tavalla (kokouskutsusta pitää ilmetä minkä momentin mukaan kokous järjestetään),

- yhtiön on 5 luvun 16 §:n 2 momentin mukaisessa hybridikokouksessa tarjottava sekä fyysisesti osallistuvalle että etäosallistujalle täydet oikeudet, ja

- ennakko- ja etäosallistumisen käsitteet eivät sekaannu.

Kirjoitusasun selkeyttäminen ei tarkoita, että laki ei jatkossa sallisi tarjota esimerkiksi fyysisen kokouksen lisukkeena mahdollisuutta ennakkokysymyksiin tai kokousaikaista livestriimiä osakkaille. Näistä ei kuitenkaan tarvitse laissa säätää, koska ne eivät ole osallistumista yhtiökokoukseen.

<u>Lakiehdotuksen muutostarve</u>

WWF yhtyy Pörssisäätiön lausunnossa 16.5.2022 esitettyihin muutosehdotuksiin:

”Pörssisäätiön muutosehdotukset hallituksen esityksessä ehdotettuun OYL 5:16:n säädöstekstiin: Työryhmän muistiossa esitettyyn verrattuna lisäykset on korostettu vihreällä ja poistot on korostettu punaisella ja yliviivattu.

5 luvun 16 § Kokouspaikka ja osallistumistapa

> Yhtiökokous on pidettävä yhtiön kotipaikassa, jollei yhtiöjärjestyksessä määrätä toisesta paikkakunnasta. Kokous voidaan erittäin painavista syistä pitää muullakin paikkakunnalla.
>
> Hallitus voi päättää, että 1 momentissa tarkoitettuun yhtiökokoukseen saa osallistua myös siten, että

osakkeenomistaja käyttää täysimääräisesti 1 §:n 1 momentissa tarkoitettua päätösvaltaansa tietoliikenneyhteyden ja teknisen apuvälineen avulla kokouksen aikana, jollei yhtiöjärjestyksessä rajoiteta tai kielletä tällaisen kokouksen järjestämistä.

Hallitus voi päättää myös, että yhtiökokous järjestetään ilman kokouspaikkaa siten, että osakkeenomistajat käyttävät täysimääräisesti 1 §:n 1 momentissa tarkoitettua päätösvaltaansa ajantasaisesti tietoliikenneyhteyden ja teknisen apuvälineen avulla kokouksen aikana. Edellytyksenä on, että yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiökokous on järjestettävä tai voidaan järjestää näin.

Hallitus voi päättää, että 1-3 momentissa tarkoitettuun yhtiökokoukseen saa osallistua lisäksi postin taikka tietoliikenneyhteyden ja teknisen apuvälineen avulla ennen yhtiökokousta tai kokouksen aikana, jollei yhtiöjärjestyksessä rajoiteta tai kielletä tällaisen osallistumiskeinon tarjoamista. Hallitus voi päättää, että tässä momentissa tarkoitetulla tavalla voi käyttää vain osaa osakkeenomistajan oikeuksista ja että oikeutta voi käyttää vain hallituksen päättämällä tavalla, jollei yhtiöjärjestyksessä toisin määrätä. Osallistuminen ennen yhtiökokousta ei rajoita osakkeenomistajan osallistumisoikeutta yhtiökokoukseen.

Lisäedellytyksenä 2 ja 3 momentissa tarkoitetun kokouksen ja 4 momentissa tarkoitetun osallistumiskeinon järjestämiselle on, että osallistumisoikeus ja ääntenlaskennan oikeellisuus voidaan selvittää 1 momentissa tarkoitetussa yhtiökokouksessa noudatettaviin menettelyihin verrattavalla tavalla. Kokoukseen osallistuvina pidetään vain niitä, jotka ovat käyttäneet äänioikeuttaan ennen kokousta tai voivat käyttää äänioikeuttaan kokouksen aikana. Mahdollisesti ennakkoäänestyksen kohteena oleva päätösehdotus katsotaan esitetyn muuttamattomana yhtiökokouksessa.

Kokouskutsussa on mainittava 2 – 4 momentissa tarkoitetusta osallistumismahdollisuudesta ja sen käyttämisen edellytyksistä sekä osallistumisen teknisestä toteutuksesta, siihen liittyvistä 4 momentissa tarkoitetuista osakkeenomistajan puhevallan käyttämisen oikeuksien mahdollisista rajoituksista ja siinä noudatettavasta menettelystä.

Yhtiökokouksessa on kyse osakkeenomistajien päätösvallan käyttämisestä. Lain pitää turvata osakkeenomistajan oikeuksien käyttäminen. Hallituksen ehdotus jättää yhtiön johdon valittavaksi, mikä kolmesta järjestämistavasta valitaan. Johdon valinnan vapauden vastapainona osakkeenomistajan on voitava luottaa lain turvaavan täydet osallistumisoikeudet.

Yhtiökokouksessa osakkeenomistajalle kuuluu ei pelkästään äänioikeus vaan yhtä relevantisti myös kysely- ja puheoikeus. Reaaliaikaisesti kokoukseen etäosallistuvalla osakkeenomistajalla tulee olla aina käytössään täysimääräiset osakeyhtiölain mukaiset osakkeenomistajaoikeudet, jotka vastaavat fyysisesti kokoukseen osallistuvan osakkeenomistajan käytössä olevia osakeyhtiölain mukaisia oikeuksia.

Maailman Luonnon Säätiö – World Wide Fund For Nature, Suomen rahasto sr.

Jari Luukkonen
Suojelujohtaja

Raija-Leena Ojanen
Oikeudellinen neuvonantaja
raija-leena.ojanen@wwf.fi
0505990232